Milliyet
ÇOCUK
7 Eylül 1987 • Sayı: 36 • 200 Lira
KDV Dahil

TÜRK TİCARET BANKASI
İŞBİRLİĞİ İLE HAZIRLANAN

VÜCUDUMUZ ANSİKLOPEDİSİ

ÇOCUKLAR...

TATİLİNİZİ KARDEŞ KİTAPLARI OKUYARAK DEĞERLENDİRİN

- ÇİÇEKLE BÖCEK
- BEYAZ KURT
- KAŞAĞI
- ÇEKİRDEKÇİ DEDE
- FALAKA
- PERİLİ KÖŞK
- CAN KUŞU - ÇOR KUŞU
- BULUT KUŞU
- KAR ÇİÇEKLERİ

BÜTÜN KİTAPÇILARDA

kardeş kitapları

Milliyet YAYINLARI

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

İmtiyaz Sahibi
AYDIN DOĞAN

Genel Müdür
MUHİTTİN KÂZIMOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MEHMET İLKORUR

Redaksiyon
NÜKHET İZET
HİKMET ALTINKAYNAK

Teknik Sekreterler
GAMZE BALTAŞ
NACİ ÖZDAĞLI

Satış Müdürü
NİYAZİ YEŞİL

İşletme Müdürü
ALİ NAZIM ONARAN

Teknik Danışman
YETKİN ALDİNÇ

Ofset Hazırlık
MEHMET YALAZI

KAPAK:
NACİ KÖKSAL

7 Eylül 1987 . Sayı: 36
● Yıl: 16

Adres:
Milliyet Çocuk Dergisi,
Milliyet Yayınları,
Prof. Kâzım İsmail Gürkan
Cad. No: 10 (34333)
Cağaloğlu/İSTANBUL
☐ Telefonlar: 526 83 86 -
520 83 94 - 528 42 67
528 55 76
☐ Abone Koşulları: Yıllık
10.400 TL. Altı aylık: 5200 TL
☐ Abone ve Satış için
Başvuru: Milliyet Çocuk
Dergisi Satış Servisi,
Cağaloğlu-İstanbul
☐ Türkiye'de Satış Fiyatı:
200 TL.
☐ Kıbrıs'ta Satış Fiyatı: 250 TL.

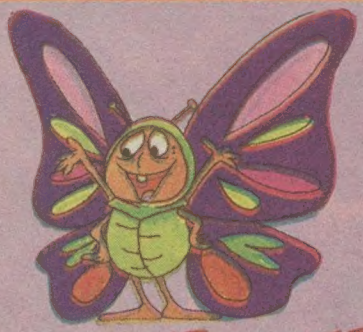

Okullarınız için hazırlanıyor musunuz?

Yaz tatiliniz bitmek üzere. Onbeş gün sonra yeni ders yılına gireceksiniz. Belki birçoğunuz hazırlıklara başladı bile. Ama başlamayanlara anımsatmak istiyoruz. Bu arada hemen söyleyelim ki, Milliyet Çocuk Dergisi olarak bizler de hazırlık içindeyiz. Sözgelimi geçen sayımızda "Nasıl Çalışır", "Bilinmeyen Yönleriyle Hayvanlar", "Günlük Yaşamımızdaki Buluşlar" başlıklı dizilere başladık. Önümüzdeki sayılarda bunlara yenileri eklenecek. Şimdi sizlerden hangi dizilerin de yer alması gerektiğiyle ilgili mektuplar bekliyoruz. Dergimizin içeriğiyle ilgili görüşlerinizi bilmemizde büyük yarar var. Her zaman olduğu gibi sizlerin isteklerine uygun bir dergi yayımlamaya büyük bir özen gösteriyor, mektuplarınızı da bekliyoruz.

☐ Öte yandan yeni armağanımız "Henschel-126" için kupon biriktirmenizi de anımsatıyoruz.

Lütfen buradan kesiniz.

3 ☆☆☆☆ Armağan Yağmuru ☆☆☆☆☆

Henschel-126

1 2

3 4

Öykü

Resim: Semih Poroy

Korkusuz Ali

Erhan Tığlı

KORKUSUZ Ali "Korkusuz Ali" diye ün salmadan önce çok korkak biriydi. Gölgesinden bile korkardı. Yalan değil ha! Bir gece yolda giderken öne düşen gölgesini görmüş, kendisini dev bir yaratığın takip ettiğini sanıp o gölgenin kendi gölgesi olduğunu anlayıncaya kadar koşmuştu. Mezarlıktan, karanlıktan, köpekten, yılandan çok korkar, korkudan gece pek yola çıkmaz, çıkmak zorunda kalsa bile kalbi küt küt atar, dualar okurdu. Onun bu huyunu bilen arkadaşları köpek geliyor, yılan var diye bağırarak ya da beyaz çarşaflara bürünerek kendisini korkuturlardı.

Peki bu kadar korkak olan Ali, nasıl korkusuz oldu diye merak ediyorsunuz değil mi? Hadi gelin anlatıvereyim.

Bir gece dedesiyle birlikte oturuyorlardı. Arkadaşları gene kendisiyle alay etmeye, korkutmaya başladılar. Dedesi onun korkak olduğuna inanmadı.

— Benim torunum korkmaz. Yalan söylüyorsunuz. Belki de sizi aldatmak için mahsus korkuyor gibi yaptı, dedi. Ali'ye dönerek. "Öyle değil mi oğlum?" diye sordu.

Ali dedesini mahçup etmemek için:

— Evet dedi. Bazen biraz ürküyorum. İşte o kadar.

Arkadaşları güldüler.

— Halep ordaysa, arşın burda. Korkmuyorsan korkmadığını kanıtlamalısın.

— Nasıl olacak bu?

Dedesi lafa karıştı.

— Çokmaklıdere'den bir testi su doldurup gelsin, dedi.

—Oo! Senin torun testiyi kırar da gelir.

Kemal kıkır kıkır güldü:

— Testiyi orada bırakıp gelmese iyi ya!

Hamdi daha baskın çıktı.

— Testiyi yarı yolda atıp gelir bu, diye kıs kıs güldü.

Dedesi:

Amma da yaptınız ha! dedi. Bir değil, iki testi bile doldurur benim torunum. Var mısınız bir iddiasına?...

— Varız. Yüz lira koyarız!

— Siz yüz korsanız ben iki yüz lira koyarım. Hadi bakayım benim aslan torunum. Al şu testiyi de doldur gel Çokmaklıdere'den.

Ali hiç sesini çıkarmadı, testiyi

alıp yola koyuldu. Çokmaklıdere de iyi suyuyla ün yapmış bir çeşme vardı. Suyu oradan doldurup gelmesi gerekiyordu. Gideceği yer bir kilometre uzaktaydı. Yol epeyce karanlıktı. Bahçelerin, bağların arasından geçecekti. Ağaçların gölgeleri heyüla gibi yolu kapamıştı. Çitlerin arasından ne olduğu belirsiz çıtırtılar, kıpırtılar geliyordu. Ali hızlı hızlı yürüyor, yüreği küt küt atıyordu. Her ihtimale karşı eline kalın bir sopa almış, ceplerine taş doldurmuştu. Gölgeler iyice koyulaşınca korkusunu bastırmak için bir türkü tutturdu.

BÖYLECE Çokmaklıdere'ye geldi. Alelacele testisini doldurup geri döndü. Yolu yarılamıştı. Beş on dakika sonra zaferini ilan edecekti. Ama o da ne? Yolun ortasında bir şey vardı. Canlı bir nesneydi bu, elini kolunu oynatıyordu. Sanki "Sevinmekte erken davrandın. Biz, demin buradan geçerken eve kaçar da elimizden kurtulur diye mahsus serbest bıraktık seni. Şimdi ne yapacaksın bakalım?" diye kendisiyle alay ediyordu. Şeytanlar tuzak kurmuş olmalıydı. Şeytan değilse bile cindi bu muhakkak!

Ali korkusundan ne yapacağını bilemedi. Önce testiyi atıp kaçmayı düşündü. Ama kendisine güvenen dedesinin yüzüne nasıl bakacaktı o zaman? Hem nereye kaçacaktı ki... Bütün cesaretini topladı, karaltıya bir taş fırlattı. Ne kendisine saldıran oldu, ne de bağıran, böğüren. Cesareti arttı. Cebindeki bütün taşları oraya atıp saldırıya geçti. Elindeki sopayı kılıç gibi sallayarak koştu. Korktuğu, şeytan ya da cin sandığı şeyin yanına gelince kahkahalarla gülmeye başladı. O kadar korktuğu karaltı bir çalı demetinden başka bir şey değildi. Rüzgârda sallanınca onu elini kolunu oynatıyor sanmıştı bizimki.

Bu olay Ali'ye ders oldu. Bir daha hiçbir şeyden korkmadı.

O kadar korkusuz oldu ki, iddia üzerine geceyarısı mezarlıkta patlıcan, biber bile kızarttı. Kendisini korkutmak için bir arkadaşı yandaki mezarlığa saklanıp "Bana da ver" diye elini uzatınca istifini bile bozmadı.

ÇARPIŞAN GÜZELLİKLER

Rüzgâr buluta çarpıyor
Serinlik göklere.

Bulut dağa çarpıyor
Umut yüreğe,

Yağmur toprağa çarpıyor
Türkü gönüllere.

Balık denize çarpıyor
Güneş pencereye.

Sevinç güzelliğe çarpıyor
Sevgi şiirlere...

Ahmet UYSAL

— Bu kızartma diriler için. Yat yattığın yerde! diye onu azarladı.

Günlerden bir gün Korkusuz Ali gezip dolaşırken yolu bir hana düştü. Hancı:

— Bütün odalar dolu. Sadece uğursuz odam boş, dedi.

Korkusuz Ali:

— Ver bana o odayı. Ben uğurlu, uğursuz diye bir şey bilmem. Böyle şeylere inanmam, dedi.

Hancı onun yüzüne acıyarak baktı?

— Orada kalanın sabahleyin ölüsünü buluyorlar. Vazgeç bu sevdadan. Başka bir yer ara kendine, diye konuştu.

Korkusuz Ali üsteledi:

— Ben orada kalmak istiyorum. Odayı çok merak ettim. Kaç para istersen vereceğim. Gecenin bu saatinde başka bir yere gitmek istemiyorum, yorgunum dedi.

— Bedava bile veririm, dedi Hancı. Beş para istemem. Üste para da veririm. Ama gençliğine yazık olacak. Çek git hadi yol yakınken.

— Bana "Korkusuz Ali" derler hancı, diye diklendi Ali. Hiçbir şeyden korkmam ben. Hadi çabuk ver şu odanın anahtarını da bir an önce yatayım. Boşuna vazgeçirmeye de çalışma. Artık burdan başka bir yere gitmem.

Hancı boynunu büktü:

— Günah benden gitti, dedi. İşte anahtar. Al da çık yukarı. Sağdan ikinci kapı. Yat yatabilirsen, uyu uyuyabilirsen...

Korkusuz Ali anahtarı alıp yukarı çıktı ve odanın kapısını açarak içeri girdi. Etrafa şöyle bir göz attı. Odada dikkati çekecek bir şey yoktu. Basit bir han odasıydı işte. Daha fazla oyalanmayı gereksiz gördü. Hemen soyunup yattı. Birkaç saat sonra derinden sesler gelmeye başladı.

KALKTI, ışığı yaktı, bir şey göremedi. "Hancının sözleri beni kuşkulandırdı. Garipten sesler duymaya başladım herhalde. Belki de aklı sıra beni korkutmaya çalışıyor han sahibi" diye bıyık altından güldü ve tekrar yattı.

Aradan on dakika geçince o ses bir daha duyuldu. Kalktı, ışığı yaktı, etrafı kontrol etti. Bir şey yok. Yattı... On dakika sonra gene... Korkusuz Ali'nin asabı bozuldu, uyuyamadı Bu ses ne diyor, nereden geliyor diye iyice kulak verdi. Ses başucundaki duvarın içinden geliyor ve "Geliyoruuuum!", diyordu. Baktı ki ses kesilmek bilmiyor, ikide birde "Geliyoruuuumm!" deyip duruyor, kızdı, duvara bir tekme vurdu.

— Geleceksen gel be! diye bağırdı.

O anda duvar yarıldı ve içinden altın, gümüş paralar, mücevherler etrafa saçıldı. Meğerse orası tılsımlıymış. Paraları, mücevherleri bekleyen cin bir türlü dışarı çıkamıyormuş. Ali duvara bir tekme atınca tılsım bozulmuş, cin dışarı çıkmış. Tabii paralar, mücevherler de...

Korkusuz Ali hemen paraları, mücevherleri topladı ve korkusuzluğu sayesinde çok zengin oldu, rahat bir ömür sürdü. Çocuklarına da bu dünyada korkacak bir şey olmadığını söyledi, hiçbir şeyden korkmamalarını öğütledi.

Yaa, işte böyle çocuklar. Ders alın bu öyküden. Ondan, bundan korkmayın. Pençesine almasın sizi korku, kukla gibi oynatmasın elinde. İstiklal Marşımız bile "Korkma!" diye başlamıyor mu? "Yiğidin bakışı korkağın kılıcından keskindir" diyor bir atalar sözü. Evet, korkmayın, geleceğe umutla bakın. Doğruya, iyiye, güzele ulaşın. İyiler korkarsa, kötüler dünyaya hâkim olur ve herkesi korkutur. Bunu hiç unutmayın. Hepinize korkusuz günler dilerim.

1001 BİLGİ

36

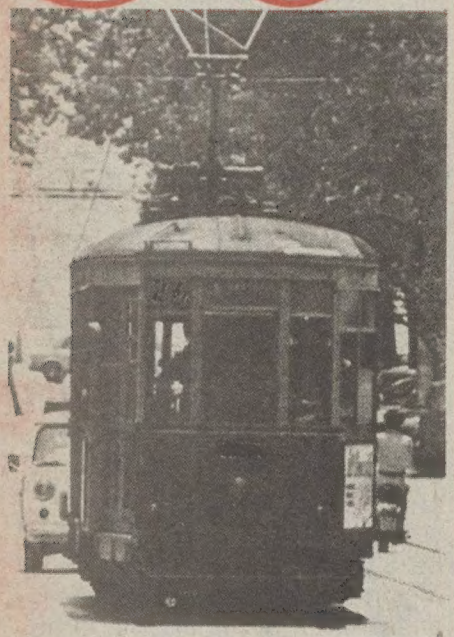

□ Londra'da en son tramway **"otuzaltı"** numaralı hatta, Thames Irmağı boyunca, 5 Temmuz 1952 yılına kadar çalıştı.

□ Avustralyalı ünlü yüzücü Dawn Fraser tam **"otuzaltı"** dünya rekoru kırmıştır. Bayanlar 100 metre serbestte, 1956, 1960 ve 1964'teki Olimpiyat Oyunları'nda elde edilen rekorlar hâlâ kırılamamıştır.

□ Bir çift tavşan **"otuzaltı"** ayda toplam 13.718.000 yavru dünyaya getirebilir.

□ 1875 yılında Matthew Webb'in yüzerek geçtiği İngiliz Kanalı, ancak **"otuzaltı"** yıl sonra 1911 yılında Thomas Burgess tarafından yeniden geçildi. Fransız pilot Louis Bleriot **"otuzaltı"** dakika, 30 saniyede 25 Temmuz 1909'da Kalais'ten Dover'a uçarak, İngiliz Kanalı'nı geçen ilk pilot olmuştur.

□ İlk olarak 1896 yılında yapılmaya başlanan Yaz Olimpiyat Oyunları'nda Kanada şimdiye kadar **"otuzaltı"** altın madalya kazanmıştır.

□ Bütün ülkelerin gemileri uluslararası bayrak işaretlerini kullanırlar. Toplam **"otuzaltı"** tane bayrak işareti vardır. Bunlardan 26 tanesi İngiliz alfabesindeki harfleri, geri kalan 10 tanesi ise 0'dan 9'a kadar olan sayıları temsil eder.

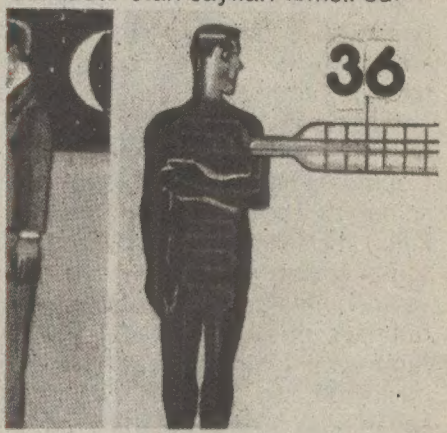

□ Bir insanın normal vücut ısısı **"otuzaltı"** derecedir.

□ Dünyanın en büyük dönme dolabı 1893 yılında George W. Ferris tarafından Chicago'da yapılmıştır. 76 metre çapında olan bu dönme dolapta her biri 60 kişilik olan **"otuzaltı"** araba vardır.

MFÖ'DE SORUN YOK!

☐ *MFÖ son albümüne "No Problem" adını verdi. Gerçekten de adı gibi hiç sorun çıkarmadan hemen listelere yerleşiverdi albüm...*

İŞTE birbirinden sevimli üç adam ve bu üç sevimli adamın, içinde birbirinden sevimli parçalar bulunan son long-playi. Kimlerden sözettiğimizi anlamadınız mı yoksa? Şu bizim **MFÖ**'den canım. Hani geçen sene **"Vak The Rock"** ile gönüllerimizi fetheden **MFÖ**'den Türkiye'de Pop Müziği en iyi yapan grupların başında olan **MFÖ**, şimdiye kadar yaptığı bütün parçalarıyla çok sevildi. Bundan birkaç yıl önce Eurovision'a da katılan grup, **"Diday Diday"** isimli parçasıyla büyük ilgi toplamıştı. Son olarak da Bodrum'daki 10 günlük yaz tatili sırasında yaptığı **"No Problem"** (Sorun Yok) adlı albümüyle listelere girdi.

Albümün bütün parçalarının söz ve müzikleri, grup elemanlarına ait. Dilerseniz, size albümdeki parçaları da kısaca tanıtalım. Plağın ilk yüzü, albüme adını veren **"No Problem"** adlı parçayla açılıyor. Ardından sırasıyla, **"Bulamadım Senin Gibisini"**, **"Niyet Neydi, Akıbet Ne Oldu"**, **"Sen Sarhoş Olunca"** ve **"Ana Yalnızlar Garındayım"** adlı parçalar yer alıyor. Arka yüzü ise müziğini Fuat Güner'in yaptığı **"Uç Oldum"** ile açılıyor. Sonra **"Tam Ortasındayım"**, **"Bazı Bazı"**, **"Muhabbetler Sana Doğru"** ve **"Ağlamakla Olmaz Sevgilim"** isimli parçalar var. Bu yüz de **"Cici Bebek"** adlı parçayla kapanıyor. Albümün en büyük özelliği ön yüzündeki parçaların hareketli cıvıl cıvıl parçalar olmasının yanı sıra, arka yüzünün daha yavaş ve romantik parçalara ayrılmış olması. Görünüşe bakılırsa, bizimkiler bu albümle de uzunca bir süre dillerimizden düşmeyecekler.

● Derleyen: Aylin Kırkan

Nasıl Çalışır?...

Dikine havalanıp yere konabilen,

Harrier Savaş Uçağı

DİKİNE havalandıktan sonra yine aynı biçimde yere konabilecek uçakların yapımı için araştırmalara 1953 yılında İngiltere'de başlandı. Özellikle araştırma çalışmaları o yıl başlanan **"Uçan Yatak"** adlı deneme aracının yapımıyla, bu tipte uçabilecek uçakların yapımı hızlandı.

Eski tip dört ayaklı karyolaları andırdığı için **"Uçan Yatak"** diye adlandırılan deneme aracı, Rolls Royce fabrikası tarafından, uçakların dikine de havalanabileceğini ortaya koymak için yapıldı. Motorlarının yere doğru çalıştırılmasıyla oluşturulan basınçlı havanın yardımıyla havalanan **"Uçan Yatak"**, iki adet **Nene** motoruyla donatılmıştı. Deneme aracının ağırlığı 3250 kilo, iki motorunun sağladığı itme gücü ise 3600 kiloydu.

P 1127

Hawker Siddeley, 1961 yılında **"P 1127"** adlı uçaklarının ilk deneme uçuşunu gerçekleştirdi. Bu uçağa 1 adet **Rolls-Royce Pegasus** jet motoru yerleştirilmişti. Motor dört bölümden oluşuyordu. Bu dört bölümden oluşan basınç, uçağı dikine yukarı kaldırabiliyor ya da yanlara doğru hareket etmesini sağlıyordu. Tıpkı **"Uçan Yatak"** deneme aracında da olduğu gibi, uçağın burnuna, kanadına ve kuyruğuna itme gücünü sağlayacak dört adet motor konulmuştu.

P 1127 o güne dek yapılmış uçaklardan çok farklıydı. Dikine havalanabiliyor, öne, geriye, hatta yanlara doğru da hareket edebiliyordu.

Gerçekten de, birkaç yıl sonra P 1127 hayli başarılı bir **Harrier** savaş uçağı oldu.

HARRIER

Harrier uçakları, 1969 yılında kullanılmaya başlandı. Sabit kanatlı öteki savaş uçaklarına göre, bu uçağın gözle görülür bir üstünlüğü vardı: Havalanmak ya da yeniden yere konmak için herhangi bir havaalanına gerek duymuyordu bu uçak. Ormanlık bir bölgenin hemen ortasına inebilir,

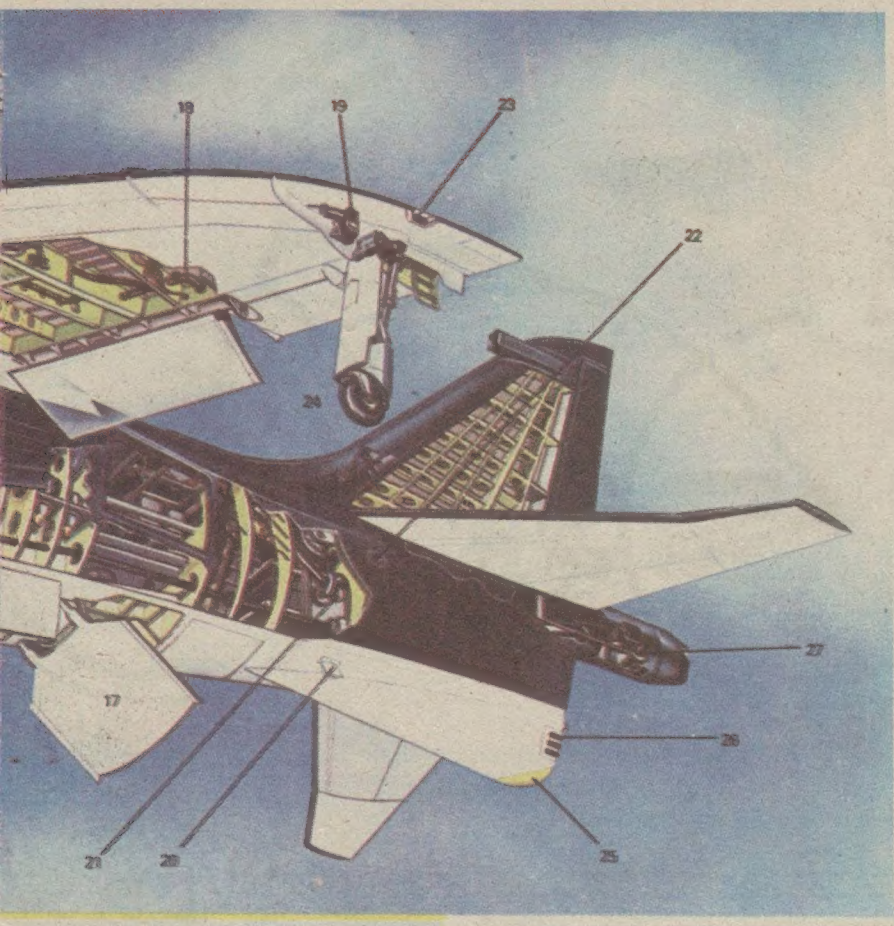

1 haberleşme çubuğu
2 koni biçimi burun
3 basınç ayarlama
4 yere iniş lambası
5 dümen motoru
6 ilk hareket pervanesi
7 Pegasus 102 turbofan motor
8 ön tanklar
9 yakıt doldurma yeri aydınlatma ışığı
10 Aden makineli tüfek (30 mm.)
11 yakıt boşaltım tankı
12 Sidewinder havadan havaya füze
13 dikey iniş-kalkış basınç odası
14 vites kutusu
15 yakıt deposu kapağı
16 dengeleyici
17 hava freni
18 boşaltma kapısı
19 kontrol sistemi
20 UHF haberleşme sistemi
21 gaz çıkışı
22 hava çıkışı
23 kılavuz ışığı
24 radar bağlantısı
25 cam tampon
26 IFF haberleşme
27 rota değiştiren bölme

Hawker-Siddeley Harrier DKPH (Dikine ya da kısa pistlerde havalanabilen) uçaklar, şimdiye dek yapılmış savaş uçaklarının en gelişmişlerindendir (üstte).

McDonnell Douglas AV 8B'nin yapımında karbon bileşimli bir madde kullanıldığından, uçağın toplam ağırlığı öteki Harrier'lara oranla hayli azdır (altta).

çevredeki askerler tarafından da kolayca üzerine çalılar örtülerek düşmandan gizlenebilirdi.

Harrier'lar görünüşte çok yararlı uçaklardı. Ama dikine havalanır ve vere konarken o kadar çok yakıt harcıyorlardı ki, bu da ancak kısıtlı oranda silah taşımalarına yol açıyordu.

Sonraları bu sorunu çözmek için **Harrier**'ların daha kısa pistlerden havalandırılmasına, tabii buna bağlı olarak da taşıdıkları silahların oranının artırılmasına çalışıldı.

AV-8B

Şimdiye dek yapılmış en gelişmiş **Harrier** savaş uçağı, 1981 yılında hizmete girmiş **AV-8B**'dir.

Aynı uçak, Amerika Birleşik Devletleri'nde, **McDonnell Douglas** uçak fabrikası tarafından da, yapımcı İngiliz firmadan izin alınarak üretilmiştir. Kanatlarının ve gövdesinin yapımında karbon bileşimli bir madde kullanıldığından, uçağın toplam ağırlığı azaltılmıştır. Kanat biçimi de geliştirilmiş, böylece daha fazla yük taşıyabilmesi sağlanmıştır.

Tıpkı **Harrier**'ın **P 1127** modelinde olduğu gibi, bu uçakta da 1 adet **Rolls-Royce F 402-RR-406 Pegasus** turbofan jet motoru kullanılmıştır. Bu motorun uçağa sağladığı itme gücü 9775 kilo, uçağın azami sürati ise, 1075 kilometre/saattir.

AV-8B'nin kanat genişliği 9.24 metre, gövdesinin uzunluğu ise 14.12 metredir.

Uçağın boş ağırlığı 5783 kilo gelmektedir. Dik kalkışlardaysa uçağın taşıyacağı en çok ağırlığı 8702 kilo olması gereklidir. Aynı uçak, kısa pistlerden, azami 13.495 kilo ağırlıkla havalanabilir. Bu ağırlık, klâsik tipte bir **Harrier**'ın havalanabilceği yükün yaklaşık iki katıdır.

Uçakta dönerek ateş edebilen 25 milimetrelik bir makineli tüfek, 4173 kiloya kadar füze ve öteki silahları taşıyabilecek kapasiteye sahiptir.

Herhangi bir normal savaş uçağına oranla hayli gelişmiş hareket yeteneği olan **Harrier** uçakları, bu özelliği nedeniyle bütün dünyada tutulmuştur. Son yıllarda ise sesten hızlı uçabilecek **Harrier** uçaklarının yapımı için çalışmalar sürmektedir.

MOZAİK

PLAJ BİSİKLETİ

Boğucu yaz sıcaklarının yanı sıra, kentlerde yaşayan, hava kirliliğinden yakınan insanlar daha çok tatil gereksinimi duyuyorlar. Bunun sonucu olarak binlerce insan plajlara akın ediyor. Öte yandan plajlarla ilgili araç gereçler de çoğalıyor. Bu tür yeniliklerden biri de plaj bisikleti. Bu bisikletin frenleri ve lastikleri özel olarak yapılmış. Böylece sürücü rahatlıkla kumlar üzerinde ilerleyebiliyor.

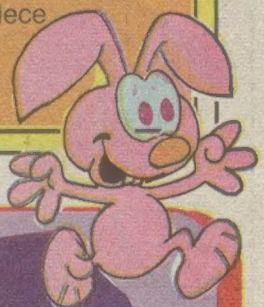

SAÇLARIMIZ KESİLİNCE NİYE CANIMIZ YANMAZ

Klip, klip, klip... Berber size fotoğrafını sunduğumuz arkadaşınızın saçlarını kesiyor. Gerçi hepimiz saçlarımız kesildiğinde, canımızın yanmadığını çok iyi biliyoruz ama, yine de bu konuyu hiç düşündük mü acaba?...

Saçlarımız iki bölümden oluşuyor. Bu bölümlerden birincisi, her gün taradığımız, uzayınca, berbere gidince kestirdiğimiz bölüm. Saçınızın bu bölümü canlı değildir. İkinci bölüm ise, canlı olan "kök" bölümüdür. Kök bölümü, kafatasımızı saran derinin hemen altında küçük torbacıklarda yer alır. Bu küçük torbacıklarda bulunan kılcal damarlar saç köklerinin beslenmelerini sağlarlar. Saç kökleri yeni hücreler ürettikçe, eski hücreleri dışarı atarlar. Kök, yaklaşık ayda 1 santimetre uzunluğundaki bir saçı dışarıya doğru iter. Saçımızı çektiğimizde canımız yanar. Çünkü çevresinde sinirler olan canlı bir kök dışarıya çekilmiş olur.

Biraz da Gülelim

Herman Melville'in ünlü klâsiği

Moby Dick

Onbirinci Bölüm

BU arada, bizim başkaptanımızın söylediği kimi sözcükler var ki, onları sizin gibi eğitilmiş kişiler duymamalı. Yalnızca kötü denizlerin imansız köpekbalıkları duymalı. Onlar da aktarmazlar zaten

Kara bulutların denize doğru salladığı gölgeler içinde balinaların üzerinde kaynaşan ak sular gittikçe daha iyi görünüyordu. Su püskürtüleri birbirinden daha ayrı çıkıyordu. Biz de birbirimizden ayrıldık. Starbuck rüzgâr altına doğru giden üç balinayı kovalamaya başladı. Yelkenlerimizi açtık, küreklerimizi çıkardık ve iyice artan rüzgârla kayarcasına gitmeye başladık.

Birden bir sis bulutunun içine giriverdik. Ne diğer sandalları ne de balinaları görebiliyorduk. Starbuck **"asılın çocuklar"** dedi. **"Bora patlamadan en az birini haklayalım. İşte, işte. Yaklaştık."**

Bu ara sağımızdan ve solumuzdan gelen çığlıklardan diğerlerinin de balinalara yaklaştıklarını anlamıştık. Starbuck şimşek hızıyla Queequeq'e fısıldadı.

"Kalk ayağa!"

Queequeq elindeki zıpkınıyla hemen ayağa kalktı. Sulardan elli filin birden uğuldamasını andıran sesler geliyordu.

"İşte sırtı. Konduruver bir tane." diye fısıldadı Starbuck.

Sandaldan ıslık gibi bir ses kopuverdi. Birden sandal görünmez bir elle arkadan itilmiş, önden de kayaya çarpmış gibi oldu. Yelken çöktü ve yanıbaşımızdan kızgın bir buhar fışkırdı. Altımızdan depreme benzer bir şey gümbür gümbür geçti. Kendimizi birden, yoğurt gibi kabaran suların göbeğinde yüzmeye çalışırken buluverdik. Bora, zıpkın ve balina karışmış, zıpkının yalnızca sıyırdığı balina elimizden kaçmıştı.

Sandal iyice sulara batmıştı ama iyi kötü yüzüyordu. Kürekleri toplayarak sandaldan içeri attık. Sonra biz de içeri girip yerlerimizi aldık. Dizlerimizin altına kadar su içinde oturup beklemeye başladık.

Rüzgâr gittikçe arttı. Kasırga çevremizde dolaşıp duruyordu. Ölümün içindeki ölümsüzler gibiydik. Boşu boşuna arkadaşlarımıza bağırdık. Gemiden eser yoktu. Azgın deniz ise, sandalın suyunu boşaltmak için yaptığımız çabaları boşa çıkarıyordu. Starbuck ıslanmaz kibritlerini çakıp feneri yaktı. Bir değneğin ucuna takarak feneri Queequeq'e uzattı. Bu, inançsızlık simgesi olan adam, umutsuzluğun ortasında umudu taşıyan biri olarak ayakta duruyordu. Gün doğuncaya kadar kemiklerimizi takırdatan soğuğun içinde bekledik. Sabah deniz hâlâ sis içindeydi. Sönmüş fener ise sandalın dibinde atılmış olarak bekliyordu. Queequeq birden, elini kulağına götürerek dinledi. Fırtınanın, duyulmasını engellediği bir gıcırtı, halat ve direk sesine benzer sesler geliyordu hafifçe. Duyulan gıcırtı gittikçe yaklaştı ve hayalet gibi bir şey sisi yararak çıkıverdi. Korkudan hepimiz denize atladık. Aramız çok azdı çünkü. Gemi sandalımıza bindirir gibi yaptı ve sandalı hemen arkasına aldı. Sandaldan yana yüzdük ve eski yerimizi aldık. Sonunda bizi sağ ve esen olarak gemiye aldılar. Diğer sandallar ise bora patlamadan balinalara bağlı olan halatlarını kesip gemiye kaçmışlardı. Pequod bizi bulma umudunu yitirmişti. Ama arkamızdan bir kürek ya da bir sandal parçası bulmak umuduyla son kez dolaşıyordu sularda.

Güverteye en son ben çıktım. Çıkar çıkmaz da daha ceketimin sularını silkelerken Queequeq'e sordum

"Queequeq, sevgili Queequeq. Her zaman olur mu böyle şeyler?"

Benim kadar sırılsıklam ama hiç önemsemezcesine davranan ve benim sözlerimi yanıtlamayan adamımızın tavrından anlamıştım ki sık sık olurmuş. Bu kez yağmur altında duran ama muşambasının altındaki piposunu rahat rahat içen Stubb'a dönerek sordum:

"Bay Stubb, siz, anımsadığıma göre, bay Starbuck'ın tanıdığınız balinacıların en dikkatlisi ve en uyanığı olduğunu söylemiştiniz. Sizce galiba, sis ortasında yelken açarak, uçar gibi giden balinanın peşinden körü körüne gitmek dikkatlilik sayılıyor."

"Ne sandın? Kasırga ortasında ve su alan gemiden bile balina sandalı indirdik biz."

Ağzımın payını almamışım ki bu kez de Başkütüğe dönerek sordum:

"Siz bu işlerden anlıyorsunuz bay Flask ama benim aklım ermiyor. O yüzden sormak istiyorum. Bir balina sandalındaki kürekçinin belini kırarcasına kürek çekip arka arkaya gidip kendini ölümün ağzına atması normal midir?"

"Normaldir elbet. Sen gerisin geri değil de kürekleri siya ede ede gitmek istiyorsun anlaşılan. Ha, bak o iyi olurdu. Ne biçim göz atıştırdınız balinayla değil mi?"

Eh, durum anlaşılmıştı. Fırtınalar, batmalar balina avcıları için olağan olduğuna, su içinde gecelemenin normal olduğuna, geri geri kürek çekerken ve balinanın zıpkınlandığı, tehlikenin de en büyük olduğu anda canımı sandala kumanda eden adama emanet etmem gerektiğine, bu ku-

mandanın da tam o anda sandalı da alabora bile edebilecek kadar tepinme meraklısı olduğuna, bu adam da üstüne üstlük en usta balina avcısı sayıldığına ve de pek dikkatli bir zat olarak ün saldığına, ben hep bu adamın sandalında kürek cekeceğime, biz tüm gemiciler olarak Moby Dick denilen şeytanı avlamaya gittiğimize göre vasiyetnamemizi yaptırmam gerektiğine inandım.

Bu benim denizde yaptığım dördüncü vasiyetnamem oldu. Eh, biraz keyiflenebilirdim. Vasiyetnamemi yaptığıma göre, şu kadar ay ya da şu kadar hafta beleşten yaşayacaktım. Farkına varmadan gömleğimin kollarını dirseklerime kadar sıvamış kendi kendime mırıldanıyordum:

"Haydi bakalım. Kılımız bile kıpırdamadan ölümüne cehenneme dalalım. Altta kalanın canı çıksın."

Stubb, Flask'a aklının ermediği yerleri soruyordu az ötede:

"Yahu, benim iki bacağımla zor bindiğim sandala Ahab tek bacağıyla nasıl biniyor? Benim tahtabacağım olsa, sandala, su alan yeri tıkamak için binerdim yalnızca. Yaman adam bizim moruk."

"Çok da şaşılacak şey değil bu. Bacağı, dizinden aşağı kopuk. En azından bir dizi var."

"Nereden belli? Hiç diz çöktüğünü görmedim."

Timurlenk'in askerlerinin, komutanlarının en ön saflarda döğüşmeleri doğru mu diye tartıştıkları gibi, bir balina sandalına, kaptanın binmesi doğru mu olur diye tayfalar da sık sık tartışırlar. İki bacağı da sağlam bir adamın zor ayakta durduğu bir yerde Ahab'ın, üstelik de çok tehlikeli anlarda bulunması kabul edilebilir şeylerden değildi. Hele hele sandalında beş yabancı çalıştırsın, birimizi bile yanına almasın. Böyle aşırı şeyleri önceden isteseydi, gemi sahipleri kesinlikle yerine getirmezlerdi. Bunu Ahab da biliyordu ki, adamları gizlice gemiye almıştı. Hoş, hepimiz bir şeyler sezinlemiştik zaten.

Balina sandalları sefere hazırlanırken, Ahab'ın yedek sandal için ıskarmoz yaptığı, zıpkın halatının geçtiği yerdeki küçük tahta civiler yonttuğu, sandalın içindeki [illegible]maya, [illegible] fildişinden [illegible]nın konacağı şekilde yeni bir yer yaptırdığı görülmüş ve dedikodulara yol açmıştı. Sık sık sandala biniyor, elindeki çelik kalemle orasını burasını düzeltiyordu. Hepimiz meraklanmıştık. Evet, Ahap Moby Dick'i kendisi avlayacaktı. Ama bu iş için gizliden beş adam ortaya çıkartması, kimsenin aklından bile geçmemişti.

SÜRECEK

☐ *Tekne döner dönmez, tam karşısında baş beliriverdi...*

Bilinmeyen yönleriyle

HAYVANLAR

Resimleyen: Ferit Avcı

Sakla samanı gelir zamanı

PEK çok hayvan, kışa hazırlık için yiyecek biriktirirler. Örneğin **sincaplar,** öteki kemirgenler gibi, kış için fındık biriktirenlerdendir. Çoğumuz **köpeklerin** buldukları kemikleri, toprağa gömdüklerine, daha sonra da gelip yediklerine tanık olmuşuzdur. Bazı hayvanlar da çok iğrenç yollarla bunu gerçekleştirirler. Şöyle:

Kırmızı sırtlı örümcek kuşu, yakaladığı avını, yuvasının yakınındaki dalların dikenlerine geçirir. **Örümcek kuşunun** yakaladığı **fare, böcek** ve **kurbağalar** için bu durum, oldukça üzücüdür. Aslında doğanın yasasını yerine getirdikleri için onları suçlamamak gerekir.

Köstebekler, solucanla beslenirler. Onları kafalarından ısırıp etkisiz hale getirerek, daha sonra yemek için ayırırlar. **Köstebeklerin** yeraltı depolarında yaklaşık 1000 tane ölü solucan bulunabilir. Özellikle yavrularının, bu solucanların hepsine gereksinimi vardır. Çünkü aç kaldıkları zaman birkaç saat içinde ölürler.

Keseli karıncalar biriktirmelerini çok ilginç yollarla yaparlar. **İşçi karıncalar,** sanki canlı bal keseleri olarak kullanırlar. İşçi karıncalardan aldıkları balları keselerini neredeyse patlayacak kadar doldurduktan sonra, lamba gibi yuvalarının tavanına yapışırlar. Yiyecekleri azaldığında midelerindekini öteki işçi arılara ağız yoluyla çıkartıp boşaltırlar.

Sanatçı avcılar

AT ve yapraklarla beslenen hayvanlar, av peşinde koşmak zorunda değiller. Ama etle beslenen hayvanlar için aynı şey söylenemez. Çünkü onların avları uçup kaçabilir. Bu yüzden hızlı, güçlü, sabırlı ve kurnaz olmaları gerekiyor. Avlanmak için asıl önemli olan zeki ve kurnazca tuzak kurmaktır. **Örümceklerse,** bu işin ustasıdırlar.

En büyük **örümcek** ağı, tropik bölgelerde yaşayan **Nephila** türü bir **örümcek** tarafından örülmüştür. Ağın uzunluğu 6 metre, eni 1.8 metreydi.

Dünyanın çeşitli yerlerinde, insanlar ağları bazı gereksinimlerini karşılamak için kullanıyorlar. **Yeni Guinea**'da insanlar ağları balık oltası olarak kullanırken, **Madagaskar**'da giyecek olarak görüyorlar.

Araştırmalara göre bir **örümcek,** 140 metrelik bir ağı 1 saat 15 dakikada örebilir. Yalnızca 1 metre uzunluğundaki ve bir iplikten oluşan en basit ağsa, **tahta örümceği** tarafından örülüyor.

İnsanlardan başka tek tuzak kuran memeli hayvansa **kambur balinalardır.** Bu hayvanlar tuzaklarını çok ilginç bir şekilde hazırlarlar. Hava deliklerinden su kabarcıkları çıkartıp silindir bir tuzak kurarlar. Bu silindire yolu düşen zavallı **planktonlar** da tuzağa yakalanırlar. **Balina** kurduğu tuzağın tam ortasından ağzı açık yukarı çıkarken kurbanlarını yutuverir.

İnsanların alet kullanabilme yeteneği, insanları hayvanlardan ayıran en önemli özellik olarak bilinir. Artık bunu yapabilen pek çok hayvanın olduğu kanıtlanmış durumdadır. **Memeliler, kuşlar** hatta **böcekler** çeşitli aletleri kullanabiliyorlar. Belki de ilerde insanoğlunun hiç de o kadar üstün olmadığı anlaşılacak.

Sözgelimi **şempazeler** özenle seçtikleri ince dalı, **karıncaların** yuvasından içeriye rahatça sokarlar. Sopayı çıkardığında üzerinde bulunan karıncaları afiyetle yerler. Aslında oldukça basit görünmesine karşın hiç de öyle değil. Çünkü her dal işe yaramıyor ve seçilen dalı özel bir şekilde sallamak gerekiyor. Araştırmacılar denemeye kalkmışlar, ama bir sonuç elde edememişler.

Hayvanların bazıları gerçekten çok yetenekli oluyor. Örneğin **ispinoz kuşunun** gagası, **ağaçkakanınki** kadar uzun olmadığından avlanmak için kaktüs dallarını kullanır. Kaktüs dalıyla ağaçların kabuklarına, tahtaların aralarına saklanan böcekleri dışarıya çıkarır. Bu işte de oldukça deneyli ve başarılıdır.

Bilmece

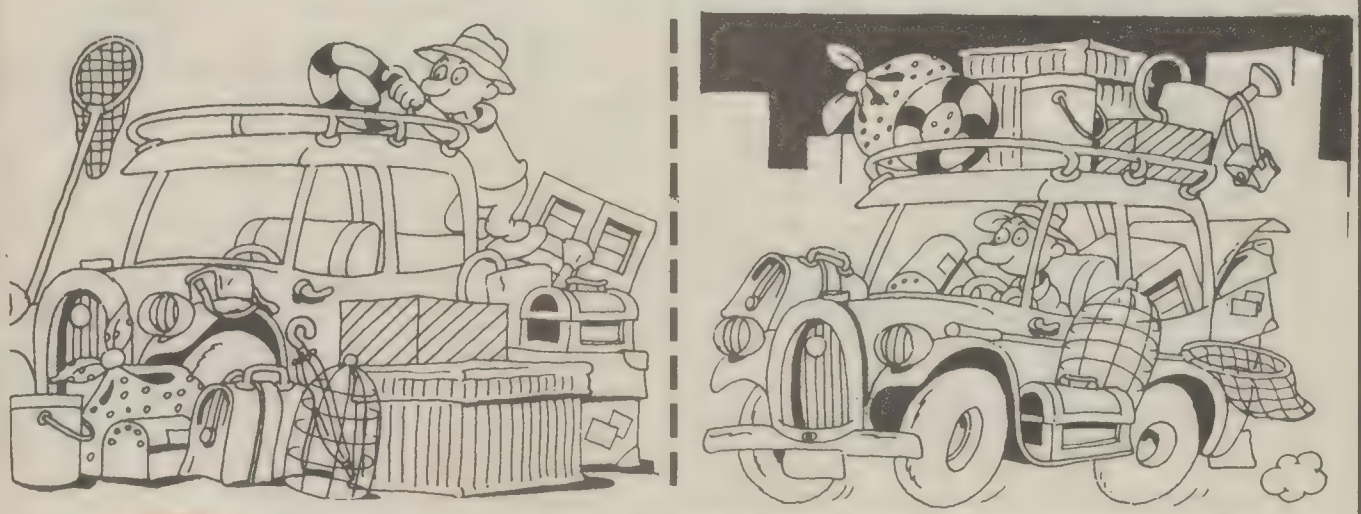

TATİL: Muhsin Bey tatil dönüşü eşyalarını arabaya yerleştirirken, birini almayı unutmuş. Hangisi söyleyebilir misin?

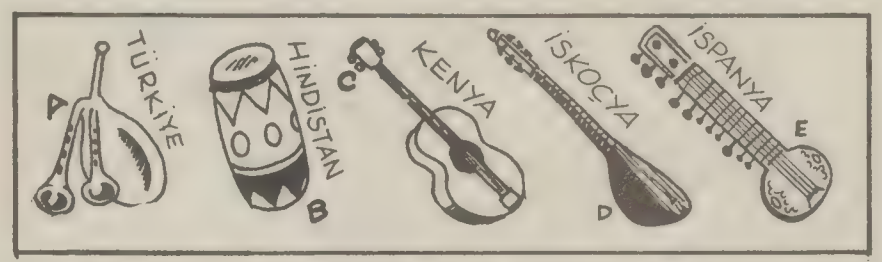

Müzik aletlerinin hangi ülkelere özgün olduklarını söyleyebilir misin?

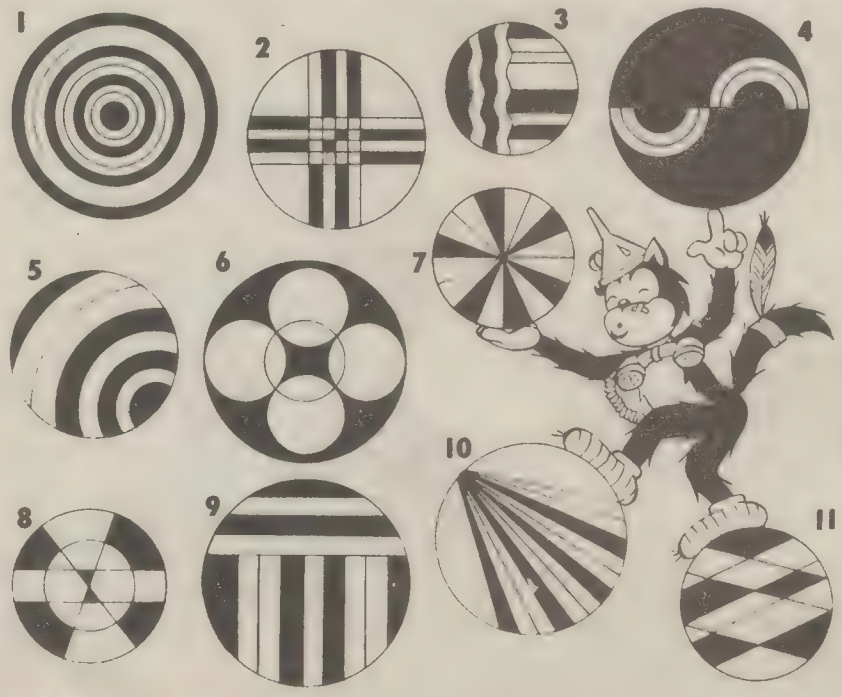

YUVARLAKLAR: Üstteki yuvarlakların en çok ve en az parçaya bölünmüş olanlarını söyleyebilir misin?

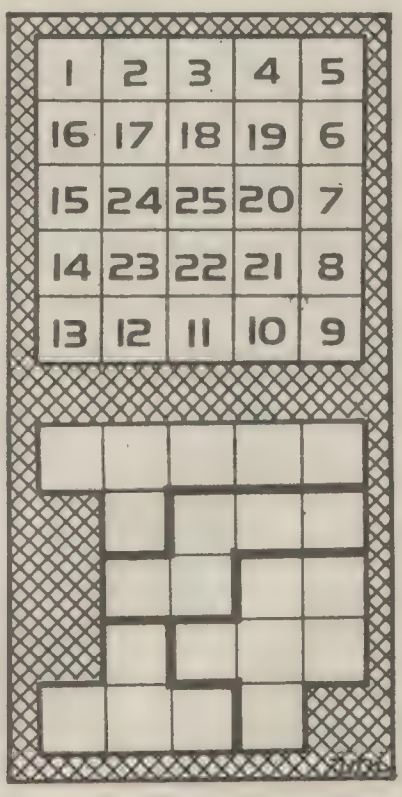

KARELEMECE

Yukarıda gördüğün kalın çizgilerle ayrılmış parçaları üstte sayılara bölünmüş kareye öyle yerleştir ki, dört ayrı boşlukta kalan sayıların toplamı 43 olsun.

Bulmaca

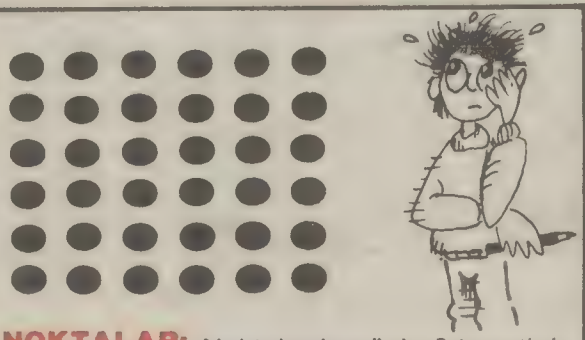

NOKTALAR: Noktalardan öyle 6 tanesini silin ki kalan yatay, dikey ve çapraz sıralarda toplamları çift sayılı noktalar kalsın.

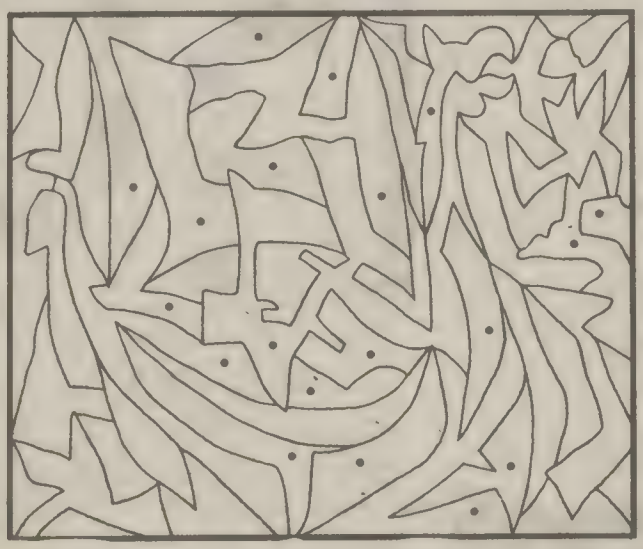

Noktalı yerleri boya, bakalım ne çıkacak?

YANLIŞ ÇİZİMLER: Üstteki resimde yanlış yerlerde çizilmiş 7 çift şekli bulabilir misin?

7 BENZER: İki resimdeki yedi benzeri bulabilir misin?

Bilmece

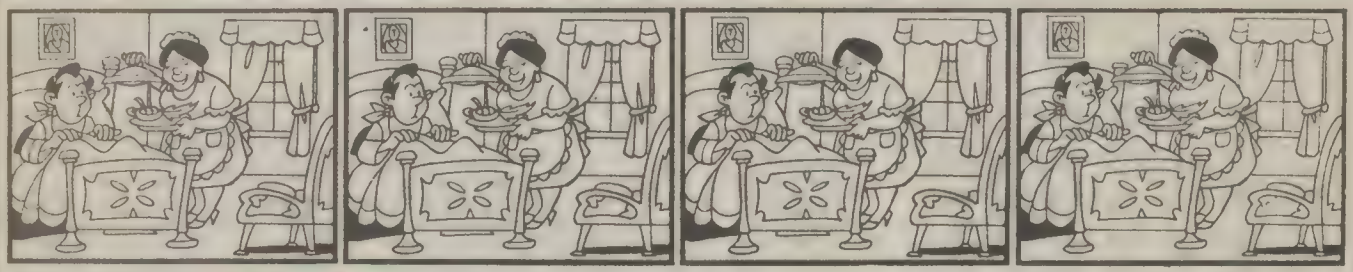

EKSİKLER: Birinci resme göre diğerlerindeki eksikleri bulabilir misin?

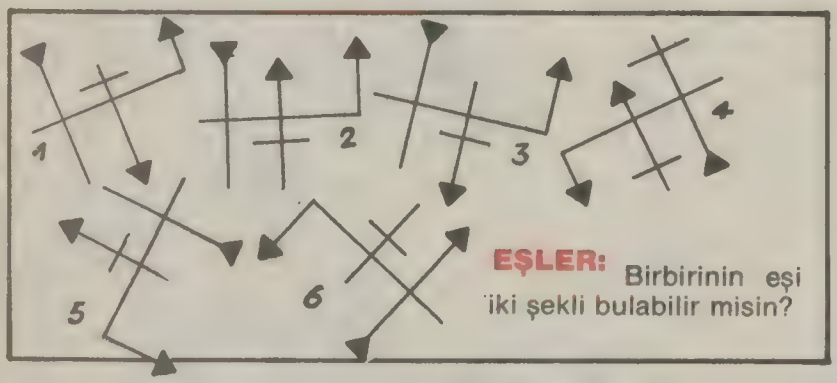

EŞLER: Birbirinin eşi iki şekli bulabilir misin?

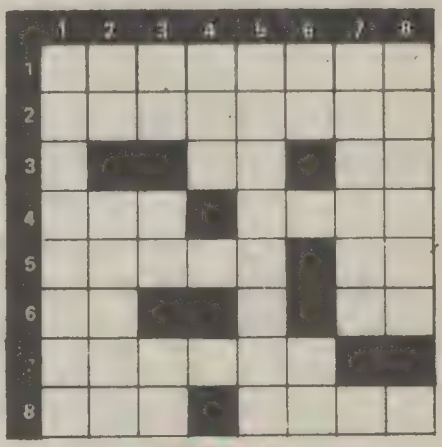

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Türkiye, Kıbrıs, İsrail, Ürdün, Suriye, Mısır, Irak, İran gibi ülkelerin bulunduğu coğrafya bölgesi. 2) Sultanlık ya da bolluk, zenginlik içinde yaşayış. 3) İp, tel gibi şeylerden yapılmış kafes biçiminde örgü - (tersi) İsim. 4) Tarihte bir devlet - Tarihte bir devlet 5) Az bulunan - (tersi) Vilayet 6) Mağara - Bir müzik aleti 7) Alışmış olduğu bir işi iyi beceren. 8) Bir göz rengi - Kâğıt ya da bez yapıştırmada kullanılan kaynatılmış nişasta.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Adana'nın bir ilçesi. 2) (tersi) Yüzey ölçüsü birimi - Suyu başka yöne akıtmak için açılan geniş su yolu 3) Türk Lirasının kısa yazılışı - İsim - (tersi) Bir hayvan 4) Baba, dede. 5) Meşin torba. 6) Bir sayı - Numaranın kısa yazılışı. 7) (tersi) Bursa'da bir dağ adı. 8) Bir gezegen adı.

Bobi'nin, Mırnavla karşılaşmadan kemiğe ulaşmasına yardımcı olur musun?

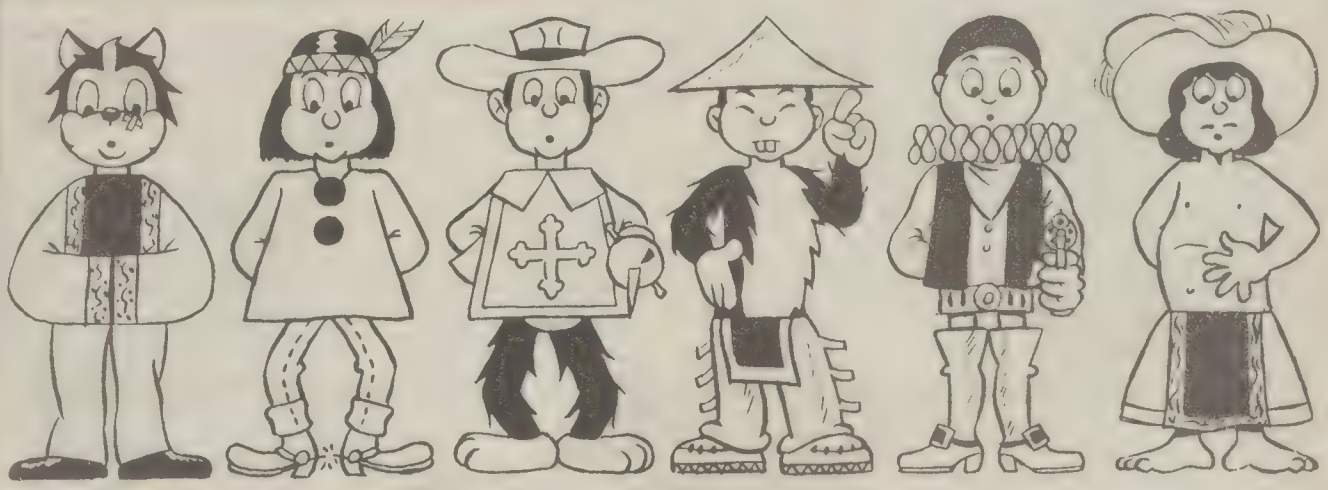

DALGIN RESSAM: Ressamımız üstteki resimleri çizerken gövdeleri ve bacakları yanlış yerlere çizmiş, onları doğru yerlerine yerleştirebilir misin?

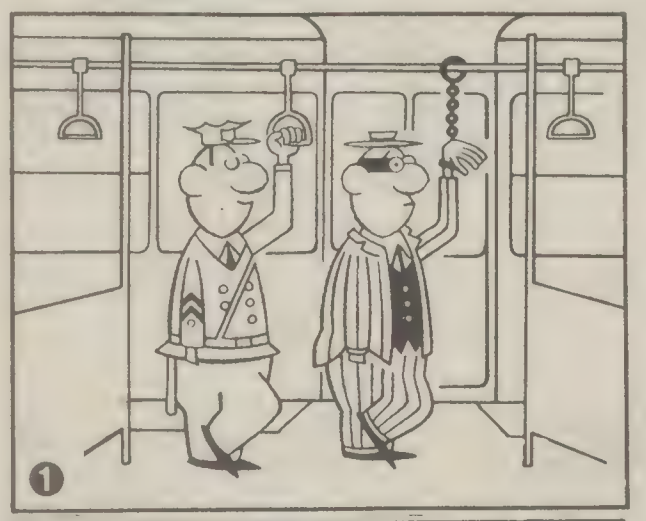

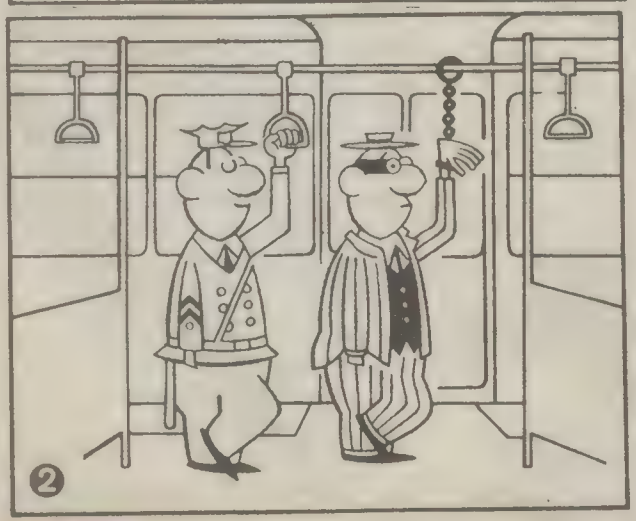

8 FARK: İki resimdeki sekiz farkı bulabilir misin?

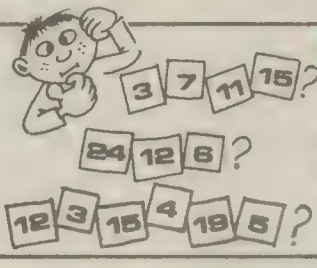

MATEMATİK: Sayıları inceleyerek soru işaretlerinin yerine hangi sayıların yazılması gerektiğini bulabilir misin?

GEÇEN SAYININ YANITLARI

EKSİKLER: İkinci resimde: 1- Kuvetin sağındaki damla. 2- Sağdaki evin kapısı. 3- Öndeki arabanın aynası 4- Öndeki arabanın sol farının altı **Üçüncü resimde:** 1- Sol üstteki pencere. 2- Öndeki arabanın içindeki ayna. 3- Polisin şapkasındaki arma. 4- Öndeki arabanın kapı kolu. **Dördüncü resimde:** 1- Küvetin ortasındaki çizgi 2- Sağdaki evin çatısındaki pencere. 3- Polisin cebi 4- Arkadaki arabanın sağdaki lambası.

ÜÇÜZLER: 1- Duvarda içi siyah olan dörtgenler. 2- Telefon ahizesinde ve abajurdaki elipsler. 3- Sol üstte tablodaki güneş, sağ alttaki şişenin kapağı ve sehpadaki şişenin etiketindeki yuvarlak. 4- Sehpadaki bardakların üst bölümü ve adamın cebindeki mendil 5- Adamın paçaları ve sağdaki kadının giysisinin kol ucu. 6- Kadınların küpeleri ve soldaki kadının gerdanlığı. 7- Soldaki masanın altı ve vazolar

LABİRENT: Borazanı 6 numaralı adam çalıyor.

7 BENZER: 1- Televizyon anteni ile kamçının sapı. 2- Ekrandaki farenin kulağı ile aslanın burnu. 3- Ekrandaki farenin gözleri ile adamın kol düğmeleri. 4- Soldaki tekerleğin ortası ile pantolondaki desen. 5- Arabanın tentesindeki çizgiler ile aslanın bıyıkları. 6- Kadının giysisinde sağ alttaki desen ile aslanın çenesinin altı. 7- Kadının etek çizgisi ile kamçının ucu

YANLIŞ ÇİZİMLER: 1- Soldaki tablodaki yaka ile garsonun yakası. 2- Sağdaki tabloda adamın omuzu ile sol alttaki adamın omuzu. 3- Soldaki tabloda çanta ile sağdaki kadının kılıcı. 4- Şamdanlarda ortadaki mum ile ampul

8 FARK: 1- Ayının sağ omuzu. 2- Sol üstteki dağ çizgisi 3- Ayakkabıların önündeki çizgi. 4- Sol üstte siyah bölümün altındaki çizgiler. 5- Ayının karın çizgisi. 6- Sağ altta suyun içindeki çizgi. 7- Ağacın sağ altındaki çizgiler. 8- Ayının oturduğu taşın solundaki çizgiler.

MATEMATİK: 2+4-1x6+3-8+7=

HANGİSİ? 2 numaralı çocuk Erkan'dır.

MOZAİK: 1-B, 2-D, 3-A, 4-E, 5-C, 6-F.

KARE BULMACA: Soldan Sağa: 1- Uzunköprü. 2- Mil. 3- Ulaşmak. 4- Kaçkar. 5- Si-Tırpan. 6- Anka-Do. 7- Af-Bay. 8- Ay-Amazon. 9- Ati. Yukarıdan aşağıya: 1- Umursamaz. 2- Zil-İn. 3- Ulak-Ka. 4- Şatafat. 5- Kamçı-Mi. 6- Akraba. 7- Pikap-Aza. 8- Radyo. 9-Ütü-No-Ne.

FOTOĞRAF: 1- Soldaki adamın eli. 2- Ortadaki adamın kafası. 3- Sağdan ikinci adamın eli. 4- Sağdaki adamın ayağı.

ÇİÇEKLER: Papatya, Lale, Nilüfer, Menekşe, Hanımeli, Leylak.

BİRAZ DA

Amerika Birleşik Devletleri'ne Sovyetler Birliği mi daha yakındır, yoksa Orta Amerika'da yer alan Küba mı?... Şaşırtıcıdır ama, Sovyetler Birliği Amerika'ya daha yakındır. Alaska'yı Sovyetler Birliği'nden ayıran Bering Boğazı'nda bulunan ve her iki ülkeye de ait Büyük Diomede (Sovyetler Birliği'ne ait), ve küçük Diomede (Amerika'ya ait) adlı adacıklar birbirlerinden yalnızca 4 kilometre uzaklıktadır. Öte yandan Küba ile Amerika'nın birbirlerine olan uzaklıkları 145 kilometredir.

Yol bilmiyorsunuz diyelim. Üstelik, adı "Llanfairpwllgwyntysiliogogogoch" olan bir kasabayı sormak istiyorsunuz. Hayır, hayır öyle hemen gülmeyin. Böyle bir kasaba gerçekten var. 58 harflik bir ada sahip olan bir kasaba, İngiltere'nin Galler Bölgesi'nde yer alıyor.

Peki adını söylenmesi kadar tırmanılması da hayli güç olan dağ hangisi acaba? Yeni Zelanda'da "Taumatawhakatangihangakoauauotamateapokaiwhenuakitanatahu" Dağı, tam 57 harften oluşuyor.

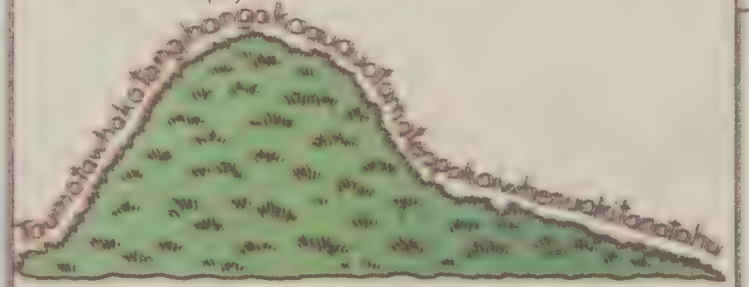

Dünyanın en derin gölü olan Sovyetler Birliği'ndeki Baykal gölünün dibini görmek öyle pek kolay değildir. Gölün derinliği 1620 metreye kadar ulaşır. Bir dalgıcın dibe ulaşması için 2 kilometreden fazla bir derinliğe dalması gerekmektedir.

Sizlere uzun adları olan yerleri söyledik. Peki ya kısa bir ada ne dersiniz. Pasifik Okyanusu'nda yer alan Karolin Adaları'nda, Fransa'ya ait olan ve adı yalnızca "U" olan bir adaya yolculuk etmek ister misiniz?

COĞRAFYA

Bir magaranın tabanından yükselen uzun çıkıntılara dikit denir. Dünyanın en uzun dikiti Fransa'da Lozere kasabasındadır. Akan suyun içindeki minerallerden oluşan bu dikit 30 metre boyundadır.

Kuzeye doğru şöyle bir geziye çıkmak ister misiniz? Dünyanın en uç kuzey noktası Oodaaq adasıdır. Aklınızda bulunsun, oraya gitmek isterseniz, üzerinize kalın bir şeyler alın. Çünkü bu küçük ada buz gibidir.

Dünyanın en rüzgârlı yeri olan Antartika'daki Milletlertopluluğu Koyu'na yolunuz düşerse, aman şapkanıza dikkat edin. Çünkü her an uçup gidebilir. Burada rüzgâr, hemen hemen bütün gün saatte 55-73 kilometrelik bir hızla eser. Dünyanın en şiddetli rüzgârıysa New Hampshire'daki Washington dağında saatte 372 kilometre hızla esmiştir.

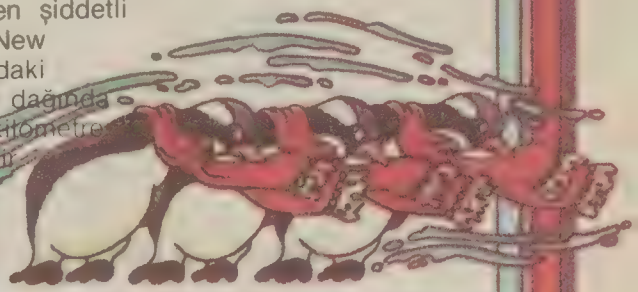

SOĞAN SEVER MİSİNİZ?

Gerçi çağdaş yerleşim yerlerinden hayli uzaktalar ama, sizlere bu sayfalarda **"ilginç"** yer adlarından söz etmeye çalıştık. Peki Amerika Birleşik Devletleri'nin **"büyük"** kentlerinden birinin adını bir kızılderili dilinden aldığını biliyor musunuz? Evet; Chicago kentinin anlamı, kızılderili dilinde "yabani soğan yetiştirilen yer" anlamına geliyor.

Okurdan Okura

DÜNYA

Bir dünya istiyorum,
Açlıktan sefaletten uzak,
Bir dünya istiyorum,
Savaştan, kötülükten ırak.
Bir dünya istiyorum,
Hayat dolu sevgi dolu bir dünya.
Bir dünya istiyorum,
İnsanları mutlu, umutlarla dolu bir dünya.
Bir dünya istiyorum,
Kalpleri temiz insanlarla dolu bir dünya.
Bir dünya istiyorum,
İnsanları ayırmayan, sevenleri kavuşturan
bir dünya.

Fulya KOÇ/TRABZON

ACI GERÇEK...

Hayat, çok uzun bir merdiven
Daha olmadı buradan inen...
Yok geri dönüş
Sırrını bilen.

Gücü yettiğince çıkıyor ins..
Kimi seksen, kimi doksan
Merdivenden geri baksan
Görürsün milyonlarla insan
Yarı yolda kalan...

Bazen zor, bazen kolay
Kimininki kulübe
Kimininki saray...
Kimi bir oyun oynar
Kimi de gözünü oyar
Kimi ise dünyayı
Toz pembeye boyar...

Erden ASENA

Resim

Asil Aker, 10, KKTC

Karikatür

Murat Ay, Manisa

Mektup Arkadaşı

SEÇİL AY: 13 yaşındayım. Kolej hazırlıkta okuyorum. Hobilerim: Basketbol oynamak, para, pul, peçete gibi koleksiyonlar yapmaktır. Yaşıtım olan kız ya da erkek arkadaşlarla yazışmak için adresim: Kapkiri Mah. Hamam Sok. No: 6
Akçakoca/BOLU

BİRKAN SARIOĞLU: Saint Benoit Lisesi Special A-3'te okuyorum. 12 yaşındayım. Özel zevklerim arasında basketbol, masa tenisi, kitap okumak, müzik dinlemek, şiir yazmak gelir. Yaşıtlarım olan arkadaşlarımla Fransızca yazışmak istiyorum. Adresim: Çevik Cad. Şevketbey Apt. No: 26 Kat.4
ADAPAZARI

ELİF BALABAN: 10 yaşındayım, ilkokul 4. sınıfa gidiyorum. Özel zevklerim; kitap okumak, müzik dinlemek ve para koleksiyonu yapmaktır. Ben yaşıtım olan kız ve erkek öğrencilerle yazışmak

Bu BİZİM SAYFANIZ...
ŞİİRLERİNİZİ, KARİKATÜRLERİNİZİ
RESİMLERİNİZİ, FIKRALARINIZI
KENDİ FOTOĞRAFLARINIZLA
BİRLİKTE BEKLİYORUZ

ANNEM

Canım annem benim
Seni çok sevdim
Sütünden içtim
Büyüdüm, beslendim
Bilirim
Benim için neler çektin
Sen benim için bir melektin
Sen benim için bir meleksin
Canım annem benim
Sensin benim bütün sevgim
Değişmem hiçbir şeye
Ölsem de kalsam da
Ayrılamam sen senden hiç
Canım annem benim.

Ayşegül ALBAYRAK

için adresim; Piri Paşa Mah. Bostan Sok. Mercan Apt.No: 14 Kat: 7 Daire: 12
Silivri/İSTANBUL

SELÇUK ARTUT: 11 yaşındayım. İlkokul 5. sınıfa gidiyorum. Zevklerim müzik dinlemek, kitap okumak ve para koleksiyonu yapmaktır. Yaşıtım olan erkek arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adresim: 266. Sok. Birlik Mahallesi No: 9
Altındağ/İZMİR

MURAT ÇATMAZ: 11 yaşındayım. Özel zevklerim; kitap okumak, futbol, basketbol oynamak, gezmek, yüzmek, müzik dinlemek ve film seyretmektir. Yaşıtım olan arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adresim: Bağlarbaşı Cad. Çeşmeli Sok. No: 41
Gaziosmanpaşa/İSTANBUL

MİNE GÜREL: 12 yaşındayım. Okuyorum. Özel zevklerim olarak spor yapmak (voleybol dalıyla) müzik dinlemek, kitap okumak ve koleksiyonum olan pullarımla uğraşmaktır. Yaşıtım olan kız ve erkeklerle her türlü konuda yazışmak istiyorum. Adresim: Tabakhane Cad. No: 25 Kat: 1
Kasımpaşa/İSTANBUL

Bahar Abla

Sevgili Bahar Abla,
15 yaşında bir ortaokul öğrencisiyim. Yazar olmak istiyorum. Şimdilik bir roman yazıyorum. Bu konuda hangi kuruluşlara başvurmam gerektiğini yazar mısınız?
İbrahim Tankişi/Kahramanmaraş

Sevgili İbrahim,

Yazar olmayı istemen çok hoşuma gitti. 15 yaşında olduğu halde yazarlık gibi zorlu bir uğraşa girmeyi göze alan bir insana saygı duymamak mümkün değil. Bence işe çocuk dergilerine başvurarak başlamalısın. Ancak çocuk dergileri romanlarla pek ilgilenmezler. Zaten herhangi bir yayınevine bir romanı kabul ettirmek de kolay değildir. Hemen hemen bütün yazarlar ilk romanlarını bir yayınevine kabul ettirinceye kadar çok uğraşmışlardır. Sen bir yandan romanını bitirmek için uğraşırken bir yandan da küçük öyküler yazmayı deneyebilirsin. Yazdığın öyküler içinde en beğendiklerini bütün çocuk dergilerine yollamalısın. Bir gazete satıcısına gidersen orada pek çok çocuk dergisi olduğunu göreceksin. Satıcıdan izin alarak tümünün içindeki adresleri ve sorumlularının isimlerini bir yere not et.

Yollayacağın öyküleri daktiloyla yazman gerek. Dergi sorumluları el yazısıyla yazılmış öykülere pek önem vermezler. Bu nedenle önce daktilo öğrenmeye çalış. Evde daktilo olmayabilir ama okulunda, tanıdıklarının işyerlerinde mutlaka vardır. Yazın çalışarak ya da harçlıklarını biriktirerek elden düşme bir daktilo da edinebilirsin. Daktiloyla yazmayı öğrenmek kolay bir iştir. Birkaç öykü yazıncaya kadar bu işi halledebilirsin.

Yazdığın öyküleri ya fotokopi makinesiyle ya da daktiloyla çoğalt. Dergilere yollayacağın zarfların içine kısa özgeçmişini içeren birer de kısa mektup ekle. Kullanmazlarsa öykünü göndermelerini filan isteme, etmezler. Para istediğinde de bulunma. Bu arada yarışmaları izle. Dergiler, zaman zaman öykü yarışmaları açarlar. Bunlara da katıl.
Tabii bütün bunları yapmak, öykülerinin hemen dergilerde yayınlanması anlamına gelmez. Belki ilk öykün yayınlanıncaya kadar çok uzun bir süre öykü yollamayı sürdürmen gerekebilir. Ama yılmamalısın. Birçok insan bu yollardan geçerek yazar oldu. Kolay gelsin.

Sevgilerimle

ELEKTRİK SÜPÜRGESİNİN SERÜVENİ

H.Cecil Booth, Londra'daki Krallık Müzik Salonu'na **Amerikalı** bir bulucunun yeni toz temizleyici makinesini görmeye gitmişti. Makine, üstünde içine hava sıkıştırılmış bir bölme bulunan kutudan oluşuyordu. Basınçlı hava halıya veriliyor, böylece tozlar kutuya geçiyordu. **Booth,** bunu çok önemsemedi, çünkü tozun büyük kısmı kutunun her tarafından dışarıya çıkıyor ve yeniden halıya dönüyordu. **Booth, "niçin tozu emdirmiyorsun?"** diye sorarak bulucuyu çok fena kızdırdı. Bulucu **"Bu olanaksız, defalarca denendi ama bir işe yaramadı"** diye karşılık verdi. **Booth,** günlerce düşünerek, planlar yaptı ve sonra **Victoria Caddesi**'ndeki bir lokantada kadife kaplı sandalyeyi ağzıyla emerek deney yaptı. Tükürecek kadar fazla toz gelmişti ağzına ve sonunda emerek çalışan bir makine yapmaya karar verdi.

Booth'un modelini çizdiği ve 1901'de patentini aldığı makine öyle büyüktü ki, arabaya koyup çekmek zorunda kaldı. Pompası, toz filtresi ve güç bölümü vardı. Bir kişi makineyi çalıştırırken diğer bir kişi evi temizleyecek olan hortumu kullanıyordu.

Ondan önce bu yöntemi uygulayanlardan haberi olmamasına rağmen, tozu kaldırıp emen makinenin gerçek bulucusu olarak kabul edilmez. Hiç kimse modern süpürgelerin kimin buluşu olduğu konusunda görüş birliğine varamıyor.

1859 ve 1860 yıllarında halı süpürgesi denilen iki tane alet bulundu. Bunlardan hiçbirinin günümüze gelmemiş olmasına rağmen, bugün kullanılan modellerin ilk örneği olarak kabul ediliyor. Bu süpürgelerden biri yalnızca tozu emiyordu, ötekiyse emme artı kirin çözülmesi için fırçalıyordu.

Booth'unkine benzer ufak kamyon üzerindeki süpürgeler, **Fransa**'da da bulunup kullanıldı. Çok büyük toz emme makinelerini ilk geliştirenler **Amerikalılar**'dır. Bunlar tiyatro, otel ya da büyük mağazalara kurulan bir çeşit merkezi temizleme sistemiydi. **Booth, İngiltere**'de **Avam Kamarası**'na bir tane koydurttu. Bu makinede emilen tozun kaplara geçmesini sağlayan borular dışarıya açılan deliklere kadar uzanıyordu. I. Dünya Savaşı'ndan önce zenginler evlerinde sabit makinelerin ufak boyutta olanlarını çok kullanıyorlardı. Reklam afişlerinde bol bol hizmetçilerin mobilya ve halıları süpürge makinesiyle nasıl süpürdükleri gösteriliyordu.

Ama bulucular aslında portatif (elde taşınabilir) süpürgeyi yapmak istiyorlardı. İlk olarak 1908'de **Amerika**'da elektrikli halı süpürgesi piyasaya sürüldü. Yayan kişiyse, fakir, hasta ve başarısız bir insan olan **James Murray Spangler**'di. **Spangler,** büyük sabit makinelerden birini işlerken gördü ve o zaman tozun çözülmesini sağlayan bir fırçayla tozun yok olmasını daha ufak bir makine yapmaya karar verdi.

Ohio'da motor fabrikası olan zun yok olmasını sağlayan daha ufak bir makine yapmaya karar verdi.

Ohio'da teneke fabrikası olan **W. Henry Hoover,** bu makinenin üretimine geçilmesi için gereken hakları aldı. Ne yazık ki **Spangler Hoover** üne kavuşmadan önce öldü.

İlk portatif süpürgeler, elle yukarıya ve aşağıya çalıştırmak süretiyle yapıldı. Aslında evler için en uygun olan süpürge makineleri küçük elektrikli motoru olanlardır.

İnsanlar, elektrik süpürgesinin yararlarını anlamakta fazla gecikmediler. Korkunç ağır iş olan süpürgeyle süpürmeye, fırçayla fırçalamaya halıları döverek temizlemeye alışmışlardı. Bahar temizliği adeta bir işkenceydi. Kışın, evin her zamanki tozlarının üzerine bir de sobanın pisliği ekleniyordu. Bahar güneşiyle birlikte kirli katmanlar ortaya çıkıyor, eşyalar yeniden silkelenip temizleniyordu. Ama ne yapılırsa yapılsın, toz yeniden konuyordu. Yıllarca durmuş kiri yerinden çıkarıp, ağır perdelerin, halıların ve kadife kaplı sandalyelerin içine nüfus edebilecek bir temizlik aleti gerekiyordu.

Elektrik süpürgesiyle hastalıkların çoğu önlendi. Tiyatro koltuklarında ve dükkânlarda birikmiş tonlarca mikrop, ilk defa yok edilmiş oldu. **Booth**'un orijinal makinesinin ilk görevi, **VII. Edward**'ın taç giyme töreninden önce **Westminister Abbey**'deki mavi tören halısının tozunun alınmasıydı. I. Dünya Savaşı'nda **Booth**'a acele olarak kristal sarayına gelmesi emredildi. Ne var ki, binaya yerleştirilen bahriyeler hastalanıp neredeyse kızamıktan ölüyorlardı. İki hafta boyunca **15 Booth makinesi** yerlerdeki, duvarlardaki, kütüphanelerdeki bütün tozu emdi. Tam 26 ton toz çıktı ve toprağa gömüldü. Böylece kızamık hastalığı da son buldu.

BİLİM DÜNYASI

Döndüğüm zaman neden gözüm kararıyor?

DÖNDÜĞÜMÜZ zaman, yere düşmememiz için vücudumuz çok fazla güç harcıyor. İç kulağımızsa, dengemizi korumaya yarıyor.

Kulakların iç kısımlarında "semicircular kanal" denilen üç tane kanal bulunur. Saç kadar ince olan sinir hücreleri, bu kanalların çevresine dizilmiştir. Başınızı her oynatışınızda kanallardaki sıvı çalkalanır. Bu çalkalanma sinir hücrelerini kıvırır ve karşılığında hareket etmekte olduğunuzu gösteren sinyaller beyne gönderilmiş olur.

Resimdeki gibi dönerken, iç kulaktaki sıvı şiddetle çalkalanır. Döndükten sonra, sıvının durulması 1-2 saniye alır. Ama bu süreç içinde de beyniniz, döndüğünüze ilişkin sinyali almayı sürdürmektedir. Ayrıca beyninize gözlerinizden ayakta sabit durduğunuza dair sinyaller de geliyordur. İşte bu çok kısa süre içinde beyninizde karışıklık meydana gelir ve gözleriniz kararır.

ÇINGIRAKLI yılan kuyruğunun ucundaki çıngırağını ne zaman sallasa, diğer hayvanlara **"yolumdan çekilin"** demek istiyordur. Çıngırağı birbirine esnek bir şekilde bağlanmış sert deriden yuvarlaklardan oluşmuştur. Yılan sallandığında çıngıraklar birbirine vurup, arının vızıldamasına benzer bir ses çıkmasına neden olmaktadır.

Çoğu çıngıraklı yılan yumuşak iklimde yaşar. Herhangi bir yerde, garip bir vızıltı duyarsanız,hemen oradan uzaklaşın. Çıngıraklı yılanlar zehirlidirler...

Deniz neden tuzludur?

BİR yudum deniz suyu tattığınızda, okyanus suyunun ne kadar tuzlu olduğunu hemen anlarsınız. Aslında deniz suyu yemeklerde kullanılan normal tuzun yüzde üçünü içerir.

Tuzun büyük kısmı karadan gelir. İlkçağlarda şiddetli yağmurlarla çözülen tuz denizlere akmıştır. Bu olay günümüzde de hâlâ devam etmektedir. Ayrıca tuz denizin dibinde de bulunur. Çünkü deniz altında faaliyet gösteren volkanlardan, sürekli olarak kopan mineral parçacıkları tuz içerir.

HAFTANIN TARİHİ

HAZIRLAYAN:
MÜMTAZ ARIKAN

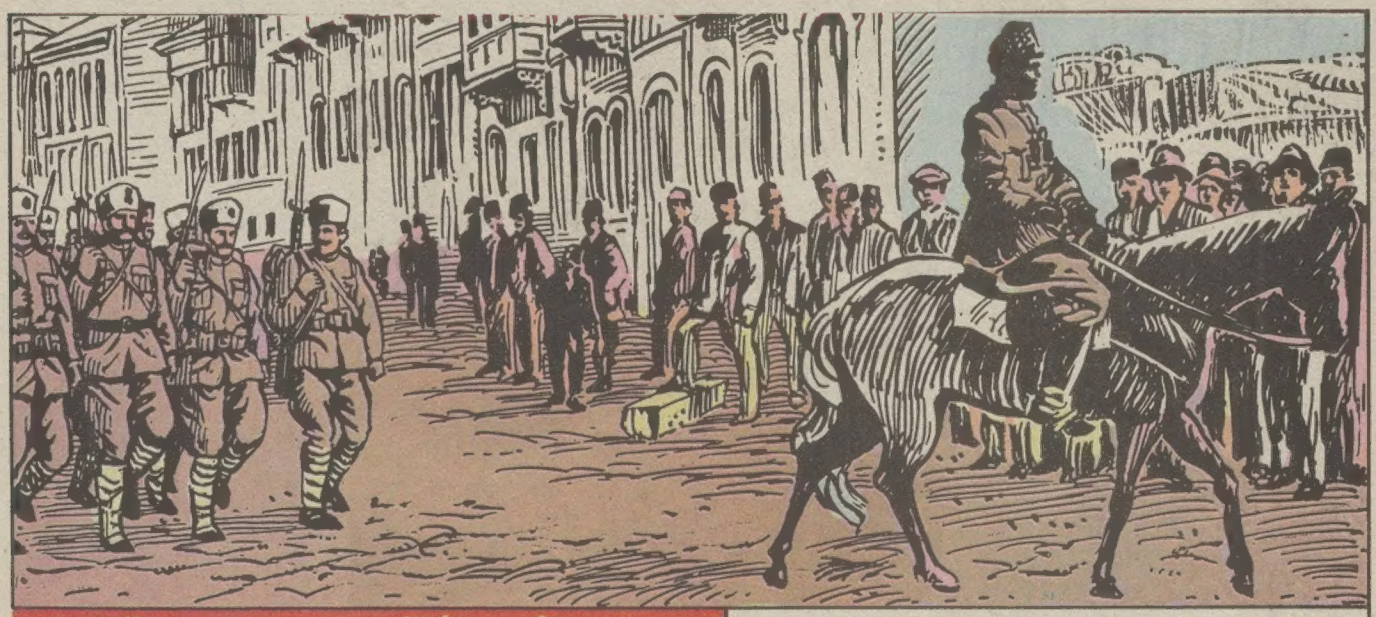

TÜRK ASKERİ İZMİR'DE!

9 EYLÜL 1922'DE, TÜRK KUVVETLERİ, 1919 YILINDAN BERİ YUNAN İŞGALİNDE BULUNAN İZMİR'E GİRDİ. ORDU, 30 AĞUSTOS BAŞKOMUTANLIK ZAFERİ'NİN ARDINDAN, ON GÜN İÇİNDE, YUNAN ASKERİ KUVVETLERİNİ HIZLA YOK EDEREK VE KOVALIYARAK İZMİR'E ULAŞMIŞTI. YUNAN ASKERLERİ DENİZE DÖKÜLÜRKEN, İZMİR'DE BULUNAN VE DAHA ÖNCE TÜRKLER'E CEPHE ALAN RUMLAR DA KAÇMA TELAŞINA KAPILMIŞTI. KIYIDA BULABİLDİKLERİ TEKNELERLE, AÇIKTA BEKLEYEN SAVAŞ GEMİLERİNE VARMAYA ÇABALIYORLARDI. İLK TÜRK SÜVARİLERİ KENTE GİRİNCE İLK İŞLERİ VİLAYET KONAĞINDAKİ YUNAN BAYRAĞINI İNDİRİP, BAYRAĞIMIZI DİREĞE ÇEKMEK OLDU.

AZGIN AT!.

8 EYLÜL 1877'DE, ÜNLÜ KIZILDERİLİ ŞEF "AZGIN AT" ÖLDÜRÜLMÜŞTÜ! AZGIN AT, 1876'DAKİ "LİTTLE BIG HORN" SAVAŞINDA, AMERİKAN SÜVARİLERİNİ BÜYÜK BİR YENİLGİYE UĞRATAN KIZILDERİLİLER ARASINDAYDI. BU BOZGUNUN İNTİKAMINI ALMAK İSTEYEN BEYAZLAR, KIZILDERİLİLERİ ESKİ YURTLARINDAN ATMAK İÇİN EYLEME GİRİŞTİ. UZUN BİR MÜCADELE VEREN AZGIN AT, SONUNDA AÇLIĞA YENİK DÜŞÜP TESLİM OLDU. ROBİNSON KALESİ'NDE, YENİDEN KAÇMAYA ÇALIŞIRKEN BİR ER TARAFINDAN SÜNGÜYLE ÖLDÜRÜLDÜ!.

KISA KISA..

* 7 EYLÜL 1812'DE NAPOLYON RUSLAR'A KARŞI "BORODİNO SAVAŞI"NI KAZANDI.
* 10 EYLÜL 1922'DE, MUSTAFA KEMAL PAŞA, İZMİR'E GİRDİ..
* 11 EYLÜL 1957'DE, ANKARA, SEL BASKININA UĞRADI.
* 12 EYLÜL 1888'DE ÜNLÜ FRANSIZ ŞARKICISI MAURICE CHEVALIER (MORİS ŞÖVALYE) DOĞDU:
* 13 EYLÜL 1517'DE, SADRAZAM YUNUS PAŞA MISIR'DA İDAM EDİLDİ..

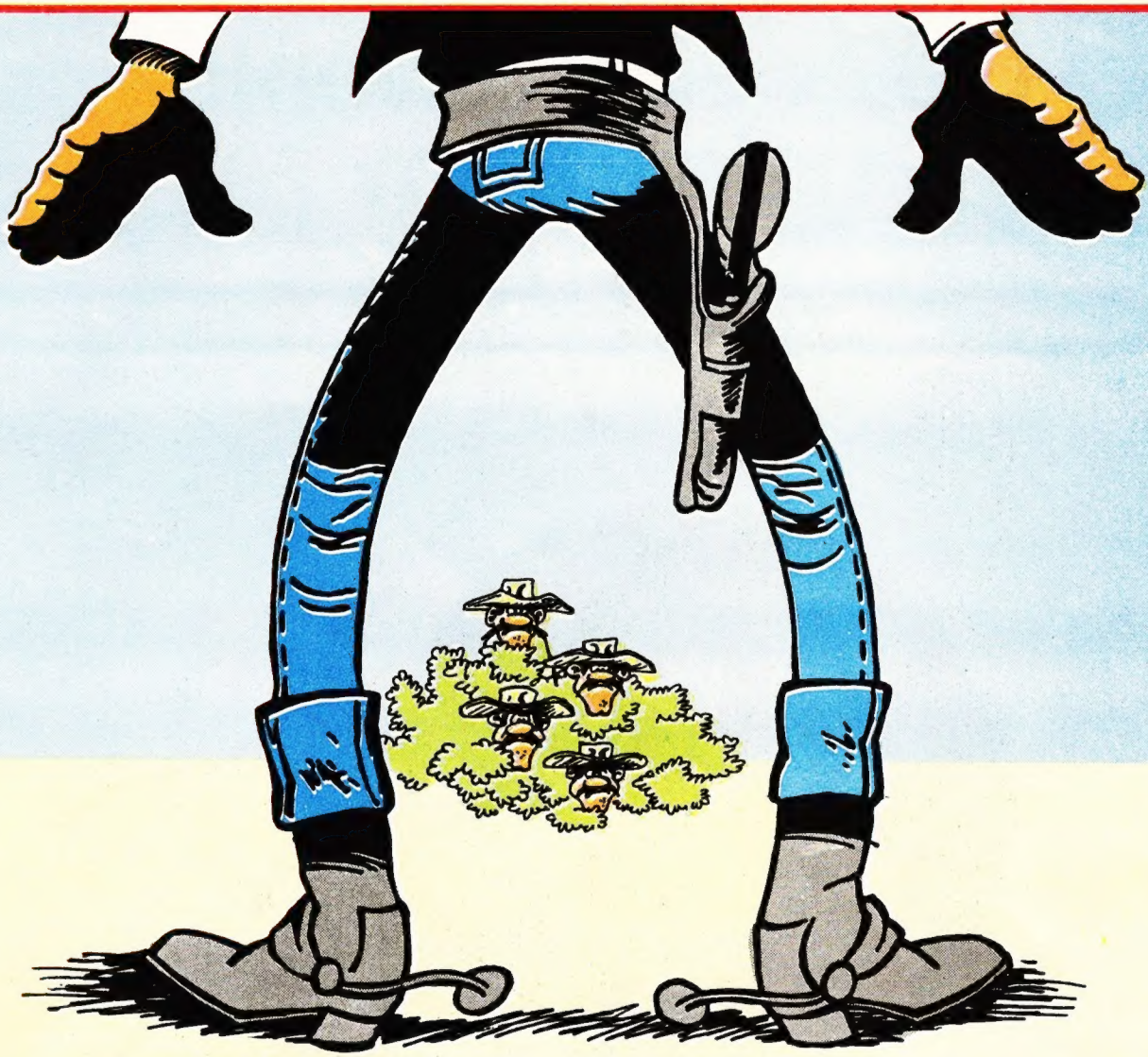

Milliyet Yayınları

RED KİT'in

Olağanüstü Serüvenlerini

Sunuyor:

Yeni Albüm:

CALAMITY JANE

Milliyet YAYINLARI
Prof Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10 Cağaloğlu-İSTANBUL
Telefon: 520 83 94 - 528 42 67 - 526 83 86 - 528 55 76

Geleceğe güvenle bakıyorum TÜRKBANK'a güveniyorum...

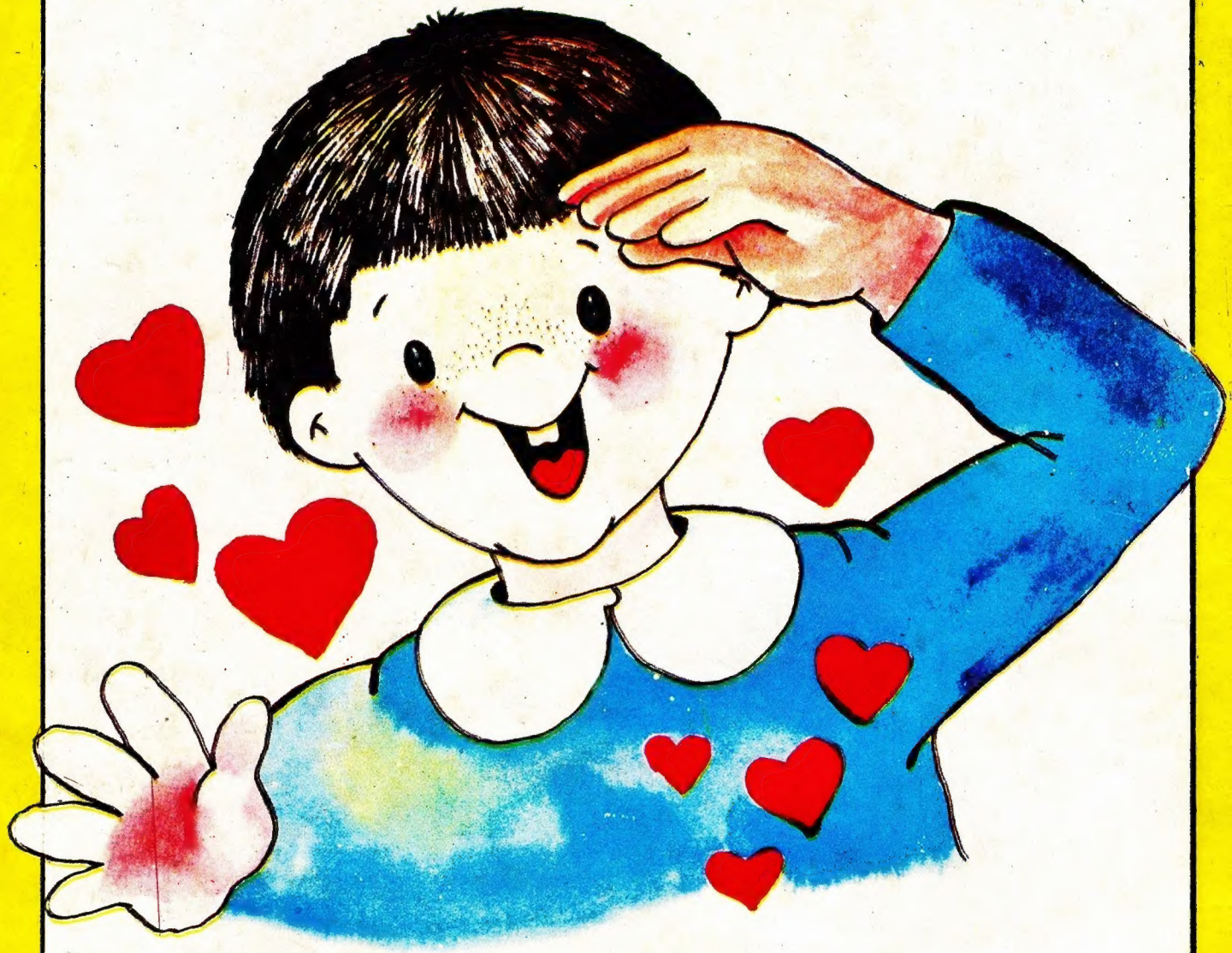

"İKİNCİ ADRESİNİZ"

TÜRK TİCARET BANKASI

TÜRKBANK